

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ത്രയോദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ത്രയോദശോദ്യായഃ ॥

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച

ദുരത്യയ്യേധ്യൻയജയാ നിവേശിതോ

രജസ്തമഃസത്ത്വവിഭക്തകർമ്മദൃക് |

സ ഏഷ സാർഥോർഥപരഃ പരിഭ്രമൻ

ഭവാടവീം യാതി ന ശർമ വിനതി || 1 ||

യസ്യാമിമേ ഷൺനരദേവ ദസ്യവഃ

സാർഥം വിലുബന്തി കുന്നായകം ബലാത് |

ഗോമായവോ യത്ര ഹരന്തി സാർഥികം

പ്രമത്തമാവിശ്യ യഥോരണം വൃകാഃ || 2 ||

പ്രഭുതവീരുത്തുണഗുൽമഗഹ്വരേ

കഠോരദംശൈർമശകൈരുപദ്രുതഃ |

ക്ഷചിത്തു ഗന്ധർവപുരം പ്രപശ്യതി

ക്ഷചിത്ക്ഷചിച്ചാശുരയോൽമുകഗ്രഹം || 3 ||

നിവാസതോയദ്രവിണാത്മബുദ്ധി -

സ്തതസ്തതോ ധാവതി ഭോ അടവ്യാം |

ക്ഷചിച്ച വാത്യാത്മിതപാംസുധുമാ

ദിശോ ന ജാനാതി രജസ്വലാക്ഷഃ || 4 ||

അദൃശ്യത്വയിൽ ലീസ്വനകർണശൂല
 ഉലൂകവാഗ്ഭിർവൃഥിതാന്തരാത്മാ |
 അപുണ്യവൃക്ഷാൻ ശ്രയതേ ക്ഷുധാർദിതോ
 മരീചിതോയാൻയഭിധാവതി ക്വചിത് || 5 ||

ക്വചിദ്വിതോയാഃ സരിതോഭിയാതി
 പരസ്പരം ചാലഷതേ നിരന്ധഃ |
 ആസാദ്യ ദാവം ക്വചിദഗ്നിതപ്തോ
 നിർവിദ്യതേ ക്വ ച യക്ഷൈർഹൃതാസുഃ || 6 ||

ശൂരൈർഹൃതസ്വഃ ക്വ ച നിർവിണ്ണചേതാഃ
 ശോചൻ വിമുഹ്യന്നുപയാതി കശ്മലം |
 ക്വചിച്ച ഗന്ധർവപുരം പ്രവിഷ്ടഃ
 പ്രമോദതേ നിർവൃതവൻമുഹൂർത്തം || 7 ||

ചലൻ ക്വചിത്കണ്ടകശർകരാംഘ്രി -
 ര്നഗാരൂരുകുർവിമനാ ഇവാസ്തേ |
 പദേ പദേഭ്യന്തരവഹ്നിനാർദിതഃ
 കൗടുംബികഃ ക്രൂധ്യതി വൈ ജനായ || 8 ||

ക്വചിന്നിഗീർണോജഗരാഹിനാ ജനോ
 നാവൈതി കിഞ്ചിദ്വിപിന്യേപവിദ്ധഃ |
 ദഷ്ടഃ സ്മ ശേതേ ക്വ ച ദന്ദശൂകൈ -
 രന്ധ്യാന്ധകുപേ പതിതസ്തമിദ്രേ || 9 ||

കർഹി സ്മ ചിത്ക്ഷുദ്രരസാൻ വിചിൻവം -
 സ്തൻമക്ഷികാഭിർവൃഥിതോ വിമാനഃ |
 തത്രാതികൃച്ഛാത്പ്രതിലബ്ധമാനോ
 ബലാദ്വിലുമ്പന്ത്യഥ തം തതോന്യേ || 10 ||

കുചിച്ച ശീതാതപവാതവർഷ -

പ്രതിക്രിയാം കർതുമനീശ ആസ്മതേ |
കുചിൻമിഥോ വിപണൻ യച്ച കിഞ്ചിദ്
വിദ്വേഷമുച്ഛത്യുത വിത്തശാഠ്യാത് || 11 ||

കുചിത്കുചിത്ക്ഷീണ്യനസ്തു തസ്മിൻ
ശയ്യാസനസ്ഥാനവിഹാരഹീനഃ |
യാചൻ പരാദപ്രതിലബ്ധകാമഃ
പാരക്യദൃഷ്ടീർലഭതേവമാനം || 12 ||

അന്യോന്യവിത്തവൃതിഷംഗവൃദ്ധ -
വൈരാഗ്യബന്ധോ വിവഹൻമിഥശ്ച |
അധ്വന്യമുഷ്മിന്നുരുകൃച്ഛവിത്ത -
ബാധോപസർഗൈർവിഹരൻ വിപന്നഃ || 13 ||

താംസ്താൻ വിപന്നാൻ സ ഹി തത്ര തത്ര
വിഹായ ജാതം പരിഗൃഹ്യ സാർഥഃ |
ആവർതതേദ്യാപി ന കശ്ചിദത്ര
വീരാധ്വനഃ പാരമുപൈതി യോഗം || 14 ||

മനസ്വിനോ നിർജിതദിഗ്ഗജേന്ദ്രാ
മമേതി സർവേ ഭൂവി ബദ്ധവൈരാഃ |
മൃധേ ശയീരന്ന തു തദ്ദ്വരജന്തി
യന്യസ്തദന്ധോ ഗതവൈരോദ്ഭിയാതി || 15 ||

പ്രസജ്ജതി കുചി ലതാഭുജാശ്രയ -
സ്തദാശ്രയാവൃക്തപദദ്വിജസ്പൃഹഃ |
കുചിത്കദാചിദ്ധരിചക്രതസ്ത്രസൻ
സഖ്യം വിധത്തേ ബകകങ്കഗുഡ്രൈഃ || 16 ||

തൈർവഞ്ചിതോ ഹംസകുലം സമാവിശ -
 നരോചയൻ ശീലമുപൈതി വാനരാൻ |
 തജ്ജാതിരാസേന സുനിർവൃതേന്ദ്രിയഃ
 പരസ്പരോദ്വീക്ഷണവിസ്മൃതാവധിഃ || 17 ||

ദ്രുമേഷു രംസ്യൻ സുതദാരവത്സലോ
 വ്യവായദീനോ വിവശഃ സ്വബന്ധനേ |
 ക്വചിത്പ്രമാദാദ്ഗിരികന്ദരേ പതൻ
 വൽലീം ഗൃഹീത്വാ ഗജഭീത ആസ്ഥിതഃ || 18 ||

അതഃ കഥഞ്ചിത്സ വിമുക്ത ആപദഃ
 പുനശ്ച സാർഥം പ്രവിശത്യരിന്ദമ |
 അധ്വന്യമുഷ്മിന്നജയാ നിവേശിതോ
 ഭ്രമഞ്ജനോദ്യാപി ന വേദ കശ്ചന || 19 ||

രഹുഗണ ത്വമപി ഹ്യധ്വനോദ്യസ്യ
 സന്യസ്തദന്ധഃ കൃതഭൂതമൈത്രഃ |
 അസജ്ജിതാത്മാ ഹരിസേവയാ ശിതം
 ജ്ഞാനാസിമാദായ തരാതിപാരം || 20 ||

രാജോവാച
 അഹോ നൃജൻമാഖിലജൻമശോഭനം
 കിം ജൻമഭിസ്ത്വപരൈരപ്യമുഷ്മിൻ |
 ന യദ്ധൃഷീകേശയശഃകൃതാത്മനാം
 മഹാത്മനാം വഃ പ്രചുരഃ സമാഗമഃ || 21 ||

ന ഹൃദ്ഭൂതം ത്വച്ചരണാബ്ജരേണുഭി -
 രഹതാംഹസോ ഭക്തിരധോക്ഷജ്ജേമലാ |

മൗഹൂർതികാഭ്യസ്യ സമാഗമാച്ച മേ
ദുസ്തർകമൂലോപഹതോവിവേകഃ || 22 ||

നമോ മഹദ്ഭ്യോസ്തു നമഃ ശിശുഭ്യോ
നമോ യുവഭ്യോ നമ ആ വടുഭ്യഃ |
യേ ബ്രാഹ്മണാ ഗാമവധൂതലിംഗാ -
ശ്ചരന്തി തേഭ്യഃ ശിവമസ്തു രാജ്ഞാം || 23 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യേവമുത്തരാമാതഃ സ വൈ ബ്രഹ്മർഷിസുതഃ
സിന്ധുപതയ ആത്മസതത്ത്വം വിഗണയതഃ
പരാനുഭാവഃ പരമകാരുണികതയോപദിശ്യ
രഹുഗണേന സകരുണമഭിവന്ദിതചരണ
ആപൂർണാർണവ ഇവ നിഭൃതകരണോർമ്യാശയോ
ധരണിമിമാം വിചചാര || 24 ||

സൗവീരപതിരപി സുജനസമവഗതപരമാത്മസതത്ത്വ
ആത്മന്യവിദ്യാധ്യാരോപിതാം ച ദേഹാത്മമതിം വിസസർജ
ഏവം ഹി നൃപ ഭഗവദാശ്രിതാശ്രിതാനുഭാവഃ || 25 ||

രാജോവാച
യോ ഹ വാ ഇഹ ബഹുവിദാ മഹാഭാഗവത ത്വയാഭിഹിതഃ
പരോക്ഷേണ വചസാ ജീവലോകഭവാധ്യാ സ ഹ്യാർയ -
മനീഷയാ കൽപിതവിഷയോ നാഞ്ജസാവ്യുത്പന്നലോക -
സമധിഗമഃ അഥ തദേവൈതദ്ദുരവഗമം സമവേതാ -
നുകൽപേന നിർദിശ്യതാമിതി || 26 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
പഞ്ചമസ്കന്ധേ ത്രയോദശോദ്യായഃ ||